

Dalmatië in cijfers

1

Kroatische waterval behoort volgens het New Yorkse reistijdschrift Travel + Leisure tot de 25 fascinerendste van de wereld: Veliki slap.

5

van de acht Kroatische UNESCO-Werelderfgoederen bevinden zich in Dalmatië.

30

meter lang is de rivier de Ombla, die Dubrovnik van drinkwater voorziet. Het is een van de kortste rivieren van Europa.

89

eilanden en riffen van de Kornati vormen de dichtste eilandengroep van de Middellandse Zee.

101

dalmatiërs zorgden ervoor dat dit Kroatische hondenras door de klassieke Disneyfilm wereldberoemd werd.

330

kilometer bedraagt de kust van Dalmatië hemelsbreed. Als je langs alle baaien rijdt, moet je op het dubbele rekenen.

600

granaten vuurden Joegoslavische troepen op 6 december 1991 af op de belegerde oude binnenstad van Dubrovnik.

601

jaar geleden alweer schafte Dubrovnik als eerste stadstaat van Europa in 1416 de slavernij af.

942

eilanden liggen voor de Dalmatische kust. Daartoe behoren ook kliffen en mini-eilandjes.

1100

euro bruto is het gemiddelde salaris van een Kroatische werknemer. Ambachtslieden en fabrieksarbeiders verdienen meestal maar 600 euro.

1200

ligplaatsten voor jachten telt de grootste jachthaven van Dalmatië, de Marina Dalmacija.

2724

uur per jaar schijnt de zon op het eiland Hvar. Zou iemand dat ooit hebben gecontroleerd?

4300

meter meet het 'langste eiland', Dugi otok, van noord naar zuid – maar:

5825

meter meet het eiland Pag en het is daarmee het langste eiland van Dalmatië.

860.000

inwoners telt Dalmatië, waarmee het een lager inwonertal dan het gemiddelde in Kroatië heeft.

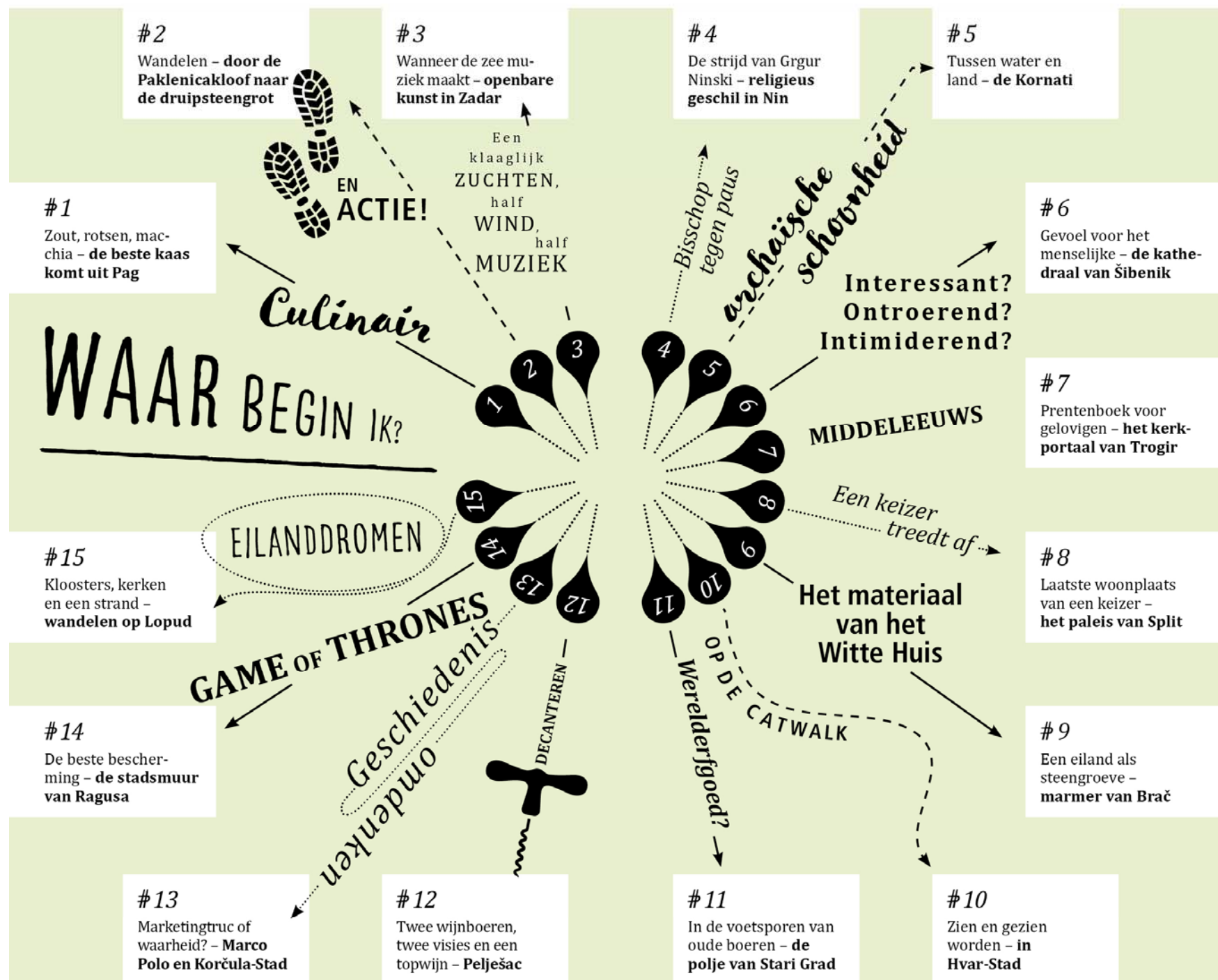
6.000.000

toeristen bezochten in 2015 Dalmatië. 890.000 daarvan gingen naar Dubrovnik.

60
m² meet de Sv. Križ in Nin.
Daarmee is het de kleinste
kathedraal ter wereld.

Het kompas van Dalmatië

15 manieren om je onder te dompelen in de streek

3

Wanneer de zee muziek maakt – openbare kunst in Zadar

Je hoort eigenaardige tonen, die ergens onder de trappen bij de moderne steiger voor veer- en cruiseschepen van Zadar vandaan komen. Een klaaglijk zuchten, half wind, half muziek. Samen met de installatie 'Groet aan de zon' is het door het spel van de golven veroorzaakte waterconcert de spannendste attractie van Zadar.

Een fluisterende zee en een zonsondergang bij het zee-orgel.

Architect Nikola Bašić zou een nieuwe scheepsterminal bouwen; daarbij ontwierp hij voor het behoorlijk verwaarloosde oevergebied marmeren treden die de zee in lopen. In eerste instantie had hij alleen een esthetisch effect in zijn hoofd. Maar toen dacht hij terug aan zijn jeugd op het eiland Murter, waar het lied van de wind en de zee in rotsspleten en kloven klonk. Hij besloot een **zee-orgel** 15 (Morske orgulje) te bouwen. In de 70 m lange trap integreerde hij met behulp van een akoestisch deskundige 35 grote plastic buizen van verschillende breedtes, die onder een schuine hoek van de zee naar een centrale schacht met openingen in de trap leiden. Aan de uiteinden ervan bevinden zich verschillend gestemde pijpen. Afhankelijk van de golfslag en het getij drukt het water soms grotere, soms kleinere hoeveelheden lucht in deze buizen en zo ontstaan tonen die door de openingen in de trap hoorbaar worden. In 2006 won Bašić hiervoor de European Prize for Urban Public Space.

Stedelijke ruimte met flair

Nikola Bašić heeft iets bereikt wat vaak ontbreekt bij herontwikkelingen van de openbare ruimte. Zijn zee-orgel vormt een ware magneet voor bezoekers. De muzikale trap, afhankelijk van de omstandigheden op zee meditatief en rustig of krachtig en complex, trekt zowel overdag als 's avonds mensen die ernaar luisteren, erop dansen of er gewoon vanaf springen, de zee in.

Bašićs 'blauwe zon' straalt vanaf de blauwe planeet naar de nachtelijke hemel en groet zijn tegenhanger die is ondergegaan.

Een spectaculaire zonsondergang

Wanneer de zon achter de bergketens van de eilanden Ugljan en Dugi otok met donkerblauwe silhouetten en een gouden corona verdwijnt, worden de mensen op de treden van het zee-orgel stil. Na het spectaculaire schouwspel van de natuur begint deel twee van het Bašić-visioen: de '**Groet aan de zon**' 16 ('Pozdrav suncu') wordt wakker. Eerst zie je een paar losse flitsen, maar wanneer het echt donker is begint de lichtshow.

Energie van de zon, magie van de zon

Een cirkel van 22 m doorsnee, bedekt met driehonderd glazen platen waaronder zonnecellen zijn geplaatst, ontvlamt. De energie die deze zonnecellen overdag hebben opgeslagen, voedt de lampen van de verlichting langs de oever – een zonne-energiecentrale met 50.000 kWh. Wat het fascinerendst is, en wat verleidt tot een dans op de plaat, is het spel van oplichten en uitdoven, van geometrische en organische figuren, die afkomstig zijn van de 'Groet aan de zon'. Bašić heeft aan zijn opdracht voldaan: de Riva is tegenwoordig weer een plek in de stad waar mensen samenkomen.

De jeugd van Zadar brengt vaak hele avonden door bij de 'Groet aan de zon'. Wat te drinken en een gettoblaster en het feest met de lichtshow kan beginnen.

ETEN EN DRINKEN

Heb je zin om in een degelijke sfeer wat te drinken of een kleinigheid te eten? Op een steenworp afstand van 'Pozdrav suncu' vind je binnen de muren van het

bastion **Caffe Bar Brazil** 4 (Obala kralja Petra Krešimira IV bb, tel. 023 251 532, dag. vanaf 17 uur).

Design-appartementen**Villa Linné**

De appartementen en rijtjeshuizen (elk met twee slaapkamers) van dit kleine complex kijken uit op de oude stad en de zee en hebben een chique inrichting.

Mate Balić, S.S. Krajnica 36, Vis-Kut, tel. 091 27 11 007, www.balic.se, appartement circa Kn 750, huizen duurder

Eten en drinken**Traditioneel****Kod Paveta**

Een sympathiek familiebedrijf! Hier wordt gekookt met wat de tuin te bieden heeft en bevriende boeren en vissers leveren. Erbij wordt zelfgebakken brood geserveerd. Heerlijk!

Ivana Farolfija 42, Vis-Kut, tel. 021 71 13 44, www.kodpaveta.com, hoofdgerecht circa Kn 80

Aan het water**Konoba Težok**

De overzichtelijke kaart laat zien dat deze *konoba* aan de rand van Vis-Stad zich richt op kwaliteit in plaats van kwantiteit. Goede keuken en een mooi uitzicht.

Kralja Petra Krešimira IV 13, Vis-Kut, tel. 099 518 82 66, hoofdgerecht circa Kn 90

Verfijnd en origineel**Konoba Jastožera**

Vanuit het bekken onder het terras werden lange tijd langoesten geëxporteerd. Tegenwoordig worden ze erboven

gegeten — naast veel andere vis- en vleesspecialiteiten.

Ivana Gundulića 6, Komiža, tel. 021 71 38 59, www.facebook.com/pg/jastožera, hoofdgerecht circa Kn 130

Onder palmbomen**Konoba Stončica**

Strand, reggae, ontspannen eten, beachvolleybal. Specialiteit van het huis is lamsvlees uit de peka.

Stončica baai, tel. 021 71 19 52, www.konoba-stoncica.com, zomer dag., winter gesloten, hoofdgerecht circa Kn 80

Sport en activiteiten**Over water****Alternatura**

Alternatura organiseert excursies naar Biševo en tochten naar de oude militaire complexen. Leuk zijn de tochten met zeekajaks (vanaf Kn 240 per persoon) naar de mooiste baaien van de zuidkust. Hrvatskih mučenika 2, Komiža, tel. 021 71 72 39, www.alternatura.hr

INFO EN EVENEMENTEN**❶ Informatie**

TZ Vis: Šetalište Stare Isse 5, tel. 021 71 70 17, www.tz-vis.hr, zomer ma.-za. 8-20, zo. 14-16, voor- en naseizoen ma.-za. 8.30-13.30, 18-20, winter 8-14 uur

Hou je van roeien? Dan moet je zeker vanaf Vis een tocht met een zeekajak maken. Alleen zo kom je bij de mooie, afgelegen baaien aan de zuidkust.

TZ Komiža: Riva Sv. Mikule 2, Komiža, tel. 021 713455, www.tz-komiza.hr, zomer dag. 8-21, winter ma.-za. 8-14 uur.

❶ Evenementen

Rota Palagružona: de zeilwedstrijd met de falkušaboten is het hoogtepunt van dit festival in de laatste week van juni. Zie voor informatie www.komiza.hr.

❶ Vervoer

Veerboten: www.jadrolinja.hr.

Autoveerboten en catamarans varen meerdere keren per dag tussen Split en Vis-Stad.

Bussen op Vis: bussen tussen Vis-Stad en Komiža. Zie voor de dienstregeling www.tz-vis.hr.

Eiland Brač F/G 8/9

Brač is het beroemdste, maar ook minst bekende vakantie-eiland van Dalmatië. Hoe dat kan? Nou, bijna niemand heeft het over Brač als ze vertellen over hun vakantie op het eiland. In plaats daarvan praten ze enthousiast over de Gouden Hoorn, het legendarische eilandstrand, of in het gunstigste geval over Bol, de bijbehorende plaats. Het grootste eiland van Centraal-Dalmatië (14.000 inw.) bezit met de 778 m hoge Vidova Gora de hoogste berg van de Kroatische eilanden. Het landschap bestaat uit heuvels met pijnbomen en eiken en vruchtbare dalen met wijnranken en olijfbomen. De Romeinen wonnen op het eiland de steensoort die ze voor de bouw van het paleis van Diocletianus in Split nodig hadden. Tegenwoordig wordt het marmer van Brač nog steeds wereldwijd gebruikt. Als je interesse hebt in het marmer en het eiland: ► blz. 68.

BEZIENSWAARDIGHEDEN**Bol verkennen**

Bol (F 9), de plaats aan het beroemdste strand van Kroatië, de **Gouden Hoorn** (Zlatni Rat), is in de

eerste plaats een groot vakantiecentrum. De Gouden Hoorn, een 600 m in zee stekend schiereiland met een fijn kiezelstrand ten westen van de plaats, is vooral bij gezinnen populair (let op: weinig schaduw!).

Als je niet 'alleen maar' wilt relaxen en zwemmen, is een wandeling door de kleine, superschone **oude stad** met zijn vele geraniums de moeite waard. Of wandel vanaf de haven 500 m langs de zee in oostelijke richting naar het 15e-eeuwse **dominicanenklooster**. Het ernaastgelegen kleine godshuis **Sv. Ivan** stamt nog uit de oud-Kroatische periode (10e eeuw). Op de terugweg kun je pauzeren in restaurant **Ribarska kućica**, momenteel in Bol enorm populair!

Naar het klooster Blaca wandelen

Dit **klooster** (F 9) ligt aan het einde van een kloof die vanaf de zee bergopwaarts leidt, en stamt uit de 16e eeuw. Het huidige **museum** (di.-zo., nov.-mei 9-15, juni-okt. 9-18 uur, Kn 40) toont glagolitische geschriften en kostbare boeken. Maar dat is niet de belangrijkste reden voor dit uitstapje. De tocht — eerst een uur met de boot en dan een wandeling van drie kwartier — is een leuke afwisseling na alle zon, strand en zee. En het zicht op het klooster dat op 250 m hoogte als een adelaarsnest tegen de rots kleeft, is indrukwekkend.

Tochten kun je onder andere boeken bij www.adria-bol.hr, do. 9-14 uur, Kn 120

Supetar verkennen

De belangrijkste plaats van Brač is de veerhaven **Supetar** (F 8). In een halve cirkel liggen de natuurstenen huizen schilderachtig aan de baai. Supetar is niet zo druk en stukken 'normaler' dan Bol. Pijnboombossen omzomen de oostelijk gelegen rotsige inhammen met hotels en appartementencomplexen. 7 km ten zuidoosten van Supetar biedt het dorp **Škrip** (F 9) met zijn karakteristieke natuurstenen huizen een kijkje in het traditionele eilandleven. Hier kun je honing, wijn, grappa en olijfolie direct bij de producent proeven en kopen. In het